

Prima instanță: judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. V. Chisiliță)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, D. Manole, Iu. Cotruță)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. V. Clevadi, I. Druță, O. Sternioală)

ÎNCHEIERE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului

Judecători:

Valentina Clevadi

Ion Druță

Oleg Sternioală

examinând cererea Svetlanei Oster privind emiterea unei hotărâri suplimentare,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Oster
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului
cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil,

c o n s t a t ă:

La data de 18 iunie 2014, Oster Svetlana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei ca urmare a procedurilor judiciare și ca urmare a tergiversării eliberării titlului executoriu; repararea de către stat a prejudiciului moral în sumă de 16000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și tergiversarea eliberării actelor executorii.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 08 septembrie 2010, a depus împotriva SRL „Rostral” o cerere de chemare în judecată privind încasarea salariului restant în sumă de 37546 lei, a compensației pentru concediul neutilizat pentru 49 zile, a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei și 1000 lei pentru serviciile de asistență juridică.

La data de 18 octombrie 2011, Judecătoria sec. Rîșcani mun. Chișinău, a admis parțial cererea reclamantei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012, apelul declarat de Oster Svetlana a fost respins, fiind menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013 a fost admis recursul, casată decizia instanței de apel, cu restituire cauzei la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Prin decizia din 31 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, apelurile au fost respinse din lipsă de teme, menținându-se fără modificări hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 octombrie 2011.

Decizia menționată a fost atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție de către Svetlana Oster și avocatul acesteia și prin decizia din 19 februarie 2014 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Oster Svetlana a fost recunoscut inadmisibil.

Susține reclamanta că la 23 martie 2014, a adresat Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, cererile nr. 11576 și nr. 11577 privind eliberarea titlului executoriu. Titlul executoriu a fost eliberat abia la 19 mai 2014, ca rezultat al nenumăratelor adresări ale reclamantei la președintele Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, avocatului Parlamentar și Consiliului Superior al Magistraturii. În răspunsul la petiția adresată Consiliului Superior al Magistraturii s-a menționat că specialistul Serviciului civil, comercial și de contencios administrativ al Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, care a primit spre executare cererile enunțate supra, nu și-a îndeplinit conștiincios obligațiile de serviciu și contrar dispoziției președintelui instanței nu a asigurat eliberarea titlului executoriu în termenul de 3 zile, stabilit conform dispoziției.

Consideră reclamanta că acest fapt în egală măsură a tergiversat procesul și a creat obstacole pentru reclamantă în exercitarea drepturilor sale constituționale și garanțiilor prevăzute de lege. Astfel, în situația în care conform prevederilor legale, hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 18 octombrie 2011, prin care a fost dispusă încasarea din contul SRL „Rostral” în beneficiul Svetlanei Oster a sumei totale de 17 229,75 lei, urma să fie executată imediat, instanța neîntemeiat a tergiversat eliberarea documentului executoriu până la data de 19 mai 2014.

Tergiversarea procesului de judecată pe parcursul anilor 2010 - 2014 nu poate fi pusă în seama reclamantei, deoarece aceasta a avut un comportament și atitudine constructivă față de proces și în mod cert a avut interes direct în finalizarea cât mai rapidă a acestuia și obținerea unei decizii favorabile, conform pretențiilor legale referitor la drepturile sale salariale încălcate. Această cauză nu a fost deosebit de dificilă, din punct de vedere factologic sau juridic.

Or, instanțele judecătorești nu au avut nevoie să recurgă la concluziile experților, să audieze mulți martori sau să întreprindă alte activități care necesită timp, în situația în care cauza nu prezenta un grad sporit de complexitate este absolut nejustificată durata îndelungată de examinare a cauzei în fond.

La 19 iulie 2014, Svetlana Oster, prin intermediul avocatului, Mihai Buga, a depus o cerere suplimentară, potrivit căreia a solicitat instanței de judecată încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor pentru asistență juridică în baza bonului de plată Seria ET nr.0099690 din 19.08.2014.

Prin hotărârea din 22 august 2014 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Oster și s-a constatat încălcarea dreptului Svetlanei Oster la judecarea cauzei în termen rezonabil și s-a încasat din bugetul de stat despăgubirea pentru prejudiciul moral în suma de 5000 lei și cheltuielile de asistență juridică în suma de 2500 lei, în rest cerințele Svetlanei Oster au fost respinse.

Prin decizia din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 22 august 2014 a judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Prin decizia suplimentară din 28 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea depusă de avocatul stagiar Buga Mihai, în interesele intimatei Svetlanei Oster și s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Svetlanei Oster suma de 700 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La data de 11 noiembrie 2015, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 17 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a recunoscut inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 03 martie 2016, Svetlana Oster a depus o cerere, prin care a solicitat emiterea unei hotărâri suplimentare prin care să fie încasate din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova cheltuielile de judecată în mărime de 500 lei.

În motivarea cererii privind emiterea unei hotărâri suplimentare, Svetlana Oster a invocat că anterior examinării recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, care a fost declarat inadmisibil, a depus referință la cererea de recurs.

Indică că, în referința depusă, a solicitat expres încasarea cheltuielilor de judecată.

Corespunzător, la data de 12 ianuarie 2016 a depus o cerere de anexare la materialele pricinii a chitanței nr.ET0099790 din 05 ianuarie 2016 pentru cheltuielile de asistență juridică suportate la întocmirea referinței la cererea de recurs.

Remarcă că, Curtea Supremă de Justiție nu a examinat cererea de încasare a cheltuielilor de judecată, prin ce i se lezează drepturile și interesele legitime, fiind impusă de a se adresa cu o cerere de chemare în judecată privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de recurs.

Studiind materialele pricinii, argumentele expuse în cererea privind emiterea unei hotărâri suplimentare în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide necesar de a respinge cererea privind emiterea unei hotărâri suplimentare din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

În conformitate cu art. 90 Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte: a) sumele plătite martorilor, interpreților, experților și specialiștilor; b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la fața locului; c) cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată; d) cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participanți la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță; e) cheltuielile suportate de cetățenii străini și de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel; f) cheltuielile de căutare a pîrîului; g) cheltuielile de efectuare a expertizei; h) cheltuielile de executare a actelor judiciare; i) cheltuielile de asistență juridică; j) cheltuielile de declarare a insolvențității; k) compensațiile pentru timpul de muncă pierdut; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

În conformitate cu art.94 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

În conformitate cu art. 250 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța care a pronunțat hotărîrea poate, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită o hotărîre suplimentară dacă nu a rezolvat problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată ori a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, specialiștilor, interpreților sau reprezentanților cu privire la cheltuielile de judecată a căror compensare li se cuvine.

Din materialele pricinii rezultă că prin hotărîrea din 22 august 2014 a judecătorei Buiucani, mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Oster și s-a constatat încălcarea dreptului Svetlanei Oster la judecarea cauzei în termen rezonabil și s-a încasat din bugetul de stat despăgubirea pentru prejudiciul moral în suma de 5000 lei și cheltuielile de asistență juridică în suma de 2500 lei, în rest cerințele Svetlanei Oster au fost respinse (Vol.I, f.d.245, 248-254).

Prin decizia din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărîrea din 22 august 2014 a judecătorei Buiucani, mun. Chișinău (Vol. II, f.d.59-67).

Prin decizia suplimentară din 28 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea depusă de avocatul stagiar Maihai Buga, în interesele intimetei Svetlanei Oster și s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Svetlanei Oster suma de 700 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (Vol.II, f.d.74-77).

Prin încheierea din 17 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție s-a recunoscut inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău (Vol.II, f.d.117-120).

Concomitent, instanța de recurs reține că la data de 05 ianuarie 2016, Svetlana Oster a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, conform căreia a solicitat și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 500 lei, fără a specifica din ce constau aceste cheltuieli de judecată și pentru ce au fost suportate.

La data de 13 ianuarie 2016, Svetlana Oster a prezentat și originalul bonului de plată seria ET nr.0099790, conform căruia a achitat Cabinetului Avocatului Vladimir Buga suma de 500 lei pentru întocmirea referinței la cererea de recurs (Vol.II, f.d.95).

În consecință, Svetlana Oster, la data de 03 martie 2016 a depus o cerere, prin care a solicitat emiterea unei hotărîri suplimentare prin care să fie încasate din contul Ministerului Justiției al Republicii Moldova cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în mărime de 500 lei (Vol.II, f.d.123).

În conformitate cu art. 96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

La caz, instanța de recurs remarcă că intimata Svetlana Oster în cererea privind emiterea unei hotărîri suplimentare, nu a argumentat cheltuielile solicitate, cât au fost de reale, necesare și rezonabile.

De asemenea, Completul reține că Svetlana Oster, prin referință depusă la data de 05 ianuarie 2016 la cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 09 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a solicitat

încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 500 lei, însă, la fel, nu a specificat din ce constau aceste cheltuieli de judecată și cât au fost de reale, necesare și rezonabile.

Mai mult, CtEDO în practica sa constantă, remarcă că cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

În atare circumstanțe, Completul consideră nefondat argumentul Svetlanei Oster precum că ar fi fost o omisiune a instanței de recurs de a se expune asupra cheltuielilor de judecată, în condițiile când intimata avea obligația de a concretiza din ce constau cheltuielile de judecată și a le justifica. Însăși anexarea bonului de plată, nu presupune și faptul că acestea au fost concretizate și justificate.

Raportînd circumstanțele pricinii la normele de drept aplicabile speței date, Completul conchide că cererea Svetlanei Oster privind emiterea unei hotărîri suplimentare urmează a fi respinsă.

Concomitent, instanța de recurs menționează că Svetlana Oster nu este lipsită de dreptul de a depune separat în instanța de judecată o cerere cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, în procedură contencioasă, cu respectarea prevederilor art.art.166-167 Cod de procedură civilă, deoarece cerința înaintată presupune un litigiu și respectiv urmează ca fiecare din părțile implicate în procesul judiciar să-și justifice pretențiile sau obiecțiile sale.

În conformitate cu prevederile art. 250 alin. (1) lit. c), 269-270 Cod de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge cererea depusă de Svetlana Oster privind emiterea unei hotărîri suplimentare la încheierea din 17 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Oster împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Se explică Svetlanei Oster dreptul de a se adresa în instanța de judecată pentru încasarea cheltuielilor de judecată în procedură contencioasă, cu respectarea prevederilor art.art.166-167 Cod de procedură civilă.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului

Valentina Clevadi

Judecători

Ion Druță

Oleg Sternioală